

Toiduainete tarneahela vertikaalsete suhete heade tavade põhimõtete rakendamise ja elluviimise raamistik

25. jaanuar 2013

Allakirjutanud:

ainult

organisatsioonid,

kes

raamistiku

heaks

kiidavad

I. Sissejuhatus

Toiduainete tarneahela toimimise parandamise kõrgetasemelise foorumi 29. novembri 2011. aasta kohtumisel võttis foorum väga hästi vastu toiduainete tarneahela vertikaalsetes suhetes kohaldatavate heade tavade põhimõtted, millega on hõlmatud tarneahela kõik etapid. Põhimõtted esitas üks sidusrühmi esindavate organisatsioonide rühm. Euroopa Komisjon volitas neid organisatsioone seejärel esitama põhimõtete rakendamise ja elluviimise raamistiku 2012. aasta juuni lõpuks.

Eri sidusrühmi hõlmav töörühm algatas viivitamatult arutelu, mille tulemusel valmis käesolev dokument. Selles esitatakse ülevaade põhimõtete rakendamise ja elluviimise raamistiku põhijoontest, millele järgnevad konkreetsete töövahendid nõutavate ülesannete määratlemiseks, ülesannete täitmise eest vastutavad isikud ja ajakava. Dokument sisaldab juhtimise kirjeldust, mis hõlmab näiteks järgmist: järelevalve ja hindamine; tulemusnäitajad; lühihinnang suhete kohta kehtivate riiklike eeskirjade ja reeglitega, vabatahtlike skeemide ja piiriüleste mõjutustega; lühiülevaade rahastamisest ja viimaks volinik Barnieri poolt eelnevalt paika pandud kriteeriumide täitmise hindamine kõrgetasemelise foorumi raames.

Allakirjutanud arvavad, et see tähendab kompromissi eri huvide vahel pärast pikki ja vaevalisi läbirääkimisi. Raamistik hõlmab ettevõtjaid kogu toiduainete tarneahela ulatuses. Eeldatakse, et järgnevalt esitatud kavandatav raamistik võib aidata turul saavutada õiglasi ärisuhteid ja seeläbi paremini toimivat väärtusahelat, mis pakub suuremat väärtust kogu tarneahela jooksul (sealhulgas tarbijatele) jätkusuutlikul viisil.

Raamistikuga soovitakse pakkuda täiendust ELi ja riiklikele eeskirjadele ja reeglitele ning muudele vabatahtlikele skeemidele, mis tähendab, et see ei asenda neid.

II. Üldine kirjeldus

1. Ülevaade

Raamistik sisaldab registreerimissüsteemi, mille kohaselt võtavad ettevõtjad, sealhulgas VKEd,¹ vabatahtlikult kohustuse rakendada põhimõtteid ja aktsepteerida eri võimalusi vaidluste lahendamiseks.

Tegemist on vabatahtliku raamistikuga, mille toimivus oleneb äriühingute kriitilise massi vabatahtlikust osalemisest kogu tarneahela ulatuses toiduainete tarneahela kõigis etappides. Äriühingud kohustuvad toiduainete tarneahela vertikaalsetes suhetes oma ärisuhete alusena järgima heade tavade põhimõtteid.

¹ ELi VKE määratlus : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>

Raamistik sisaldab kohustuslikke piiranguid pärast registreerimist ja sellega kaasnevad paljusid sidusrühmi hõlmav haldamine, tulemusnäitajad ja avalik järelevalve.

Enne registreerimise avamist on vajalik käivitamisetaap. Veebipõhine vahend koos muude teabe- ja sidevahenditega, mille on ette valmistanud eri sidusrühmi hõlmav töörühm, pakub registreerimiseks vajalikku teavet ja reklaami, et tõsta teadlikkust raamistikust äriühingute, esindusorganisatsioonide ja üldsuse seas.

Pärast vahendi käivitamist avaneb registreerimissüsteem registreerimiseks. Äriühingud, kes soovivad registreeruda, peavad enne registreerumisõiguse saamist vastama teatavatele nõuetele. Pärast registreerumist on vajalik, et nad järgiksid käesolevas dokumendis kirjeldatud rakendamise- ja jõustamismenetlusi. Menetlusi on kirjeldatud peatükis, mis käsitleb tegevuslikku raamistikku ja neid täiendavad rakendussuunised, mida käesolevale dokumendile allakirjutanud peagi täpsustavad. Kuid käivitamisetaapis võimaldab registreerimiste üleminekuperiood äriühingutel registreeruda ilma, et nad peaksid täitma kõiki nõudmisi „kiirete reageerijate“ julgustamiseks.

2. Geograafiline kohaldamisala

Raamistik hõlmab kõiki ELi liikmesriike.

Registreeritud äriühingutelt oodatakse, et nad rakendavad põhimõtteid kõigis organisatsioonides, sõltumata nende äripartnerite geograafilisest päritolust eeldusel, et lepingujärgseid kohustusi täidetakse ELis. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted, mis asuvad väljaspool ELi, võivad suhetes oma registreerunud partneritega kasutada vaidluste lahendamise võimalusi, mis on hõlmatud käesoleva raamistikuga seni, kuni lepingujärgsed kohustused täidetakse ELis.

3. Reguleeritavad tooted

Käesolevat raamistikku kohaldatakse ainult (värskete ja töödeldud) toiduainete ning jookide suhtes. Kuid neid äriühinguid, kes moodustavad osa toidu ja joogi tootmisahelast, julgustatakse põhimõtteid rakendama toote laadist sõltumata kogu organisatsioonis, kui eksisteerivad samasugused tingimused (nt ahela sarnane ülesehitus; sarnased tooterühmad või hankepoliitika). Käesolevat raamistikku ei kohaldata toiduainete tarneahela selliste teenuste osutamise puhul, mis täidavad üksnes tehnilist rolli (nt logistika, pakendamine).

III. Tegevuslik raamistik ja ajakava

Tegevuslik raamistik on selguse huvides jagatud nelja ossa. Need ei pea üksteisele ajaliselt järgnema ning esitatud kuupäevad on soovituslikud.

1. samm: registreerimissüsteemi loomine ja teadlikkuse tõstmine

Registreerimise sujuvuse tagamiseks tuleb täita mitu ülesannet enne, kui registreerimine võib alata. Sel ajal on oluline alustada teadlikkuse tõstmisega selleks, et tagada paljude äriühingute võimalikult kiire registreerumine.

- Tõlketööd

Allakirjutanud leiavad, et väga oluline on tõlkida heade tavade põhimõtted kõigisse ELi ametlikesse keeltesse.

Ametlik alusversioon on ingliskeelne versioon, mida esitleti kõrgetasemelise foorumi kohtumisel 29. novembril 2011.

Põhimõtete õige tõlgendamise tagamiseks peab iga keele kohta olema ainult üks ametlikult heaks kiidetud tõlge.

Muud dokumendid, mis tuleb kõikidesse ELi keeltesse tõlkida, on näiteks käesolev rakendamise ja elluviimise raamistik, veebisaidi sisu ja aruandlusvahendid.

Tõlke peaks tegema Euroopa Komisjon ning see peaks olema valmis hiljemalt 2013. aasta esimeses kvartalis. Soovitav on tõlke sisu kontrollimine selle piisavuse suhtes turu jaoks. Seda võivad 2013. aasta esimeseks kvartaliks teha riiklikud liidud. Enne tõlgete valmimist antakse Euroopa Komisjonile aega teha teatavaks oma seisukohad põhimõtete ja näidete sisu kohta ning anda teada pärast võimalike probleemide lahendamist, et rakendamis- ja juhtimisraamistik ei ole vastuolus ELi konkurentsioigusega.

- Veebisait

Enne seda, kui registreerimine algab, on vaja luua üleliiduline veebisait, millel on kättesaadav nõutav teave ning tehnilised lahendused registreerimise võimaldamiseks.

Veebisaiti peaks haldama Euroopa Komisjon ja see peaks olema valmis 2013. aasta kolmandaks kvartaliks.

Veebisaidi sisu arendavad allakirjutanud. Minimaalselt hõlmab see põhimõtteid, rakendamise ja elluviimise raamistikku, registreeritud ettevõtjate nimekirja; registreerumise eeliseid; vajalikke menetlusi ühinemiseks ja tulemuslikuks osavõtuks (sealhulgas koolituseks ja järelevalveks) ning registreerumise tühistamise menetlust; korduma kippuvate küsimuste nimekirja ja tulemusnäitajaid. Kõik see peab olema valmis 2013. aasta teises kvartalis.

Veebisisu haldavad Euroopa Komisjon (registreeritud ettevõtjate ja veebianalüüsi loetelu ajakohastamise osas) ja juhtimisrühm (vt IV peatükki) (sisu osas). Seda ülesannet tuleb täita regulaarselt, pideva protsessina.

Riiklikke liite ja/või avaliku sektori asutusi ergutatakse välja töötama muid veebilehti (nt riiklikul tasandil), mis põhinevad ELi tasandi veebisaidil või on sellega lingi kaudu ühendatud.

- Teadlikkuse tõstmine

Allakirjutanud kohustuvad edendama laialdast osavõttu oma liikmete poolt ja mõõtma kasutuselevõttu ambitsioonikate tulemusnäitajate abil (vt IV peatükki).

Et tõsta teadlikkust kavandatavast raamistikust, töötavad allakirjutanud välja loetelu eelistest, mis ettevõtetel registreerumisel on (nt tähtsus ettevõtete mainele, vaidluste lahendamise menetluste kasutamine selleks, et tulemuslikult lahendusteni jõuda) 2013. aasta teiseks kvartaliks. Loetelu lisatakse veebisaidile.

Lisaks uurivad allakirjutanud muude teadlikkuse tõstmise vahendite väljatöötamise võimalust enne 2013. aasta teise kvartali lõppu.

Eri sidusrühmi hõlmav tööühm tutvub võimalusega töötada välja vahendid selleks, et hinnata teadlikkust heade tavade põhimõtetest.

Samuti innustatakse riiklikke liite ja riigiasutusi töötama välja, toetama ja rakendama teadlikkuse tõstmise vahendeid ELi tasandil väljatöötatud ühiste vahendite alusel.

Et lisada hoogu ja olla nähtavamal, korraldatakse käivitamisetaapis ELi tasandi avaüritus. Korraldamisel aitab kaasa ka Euroopa Komisjon ja käesolevale ettepanekule allakirjutanud isikud 2013. aasta teiseks kvartaliks.

Äriühinguid ergutatakse registreerumiseks valmistuma (näiteks tippjuhtkonnapoolse toetuse tagamise abil) niipea kui käesoleva raamistik on heaks kiidetud, et tagada suur registreerumiste arv kohe pärast veebisaidi valmimist.

Kõiki asjaomaseid osalejaid innustatakse alates raamistiku kehtestamisest vahetama parimaid tavasid liikmesriigiti ja sektorite vahel (nt veebisaidil või ürituste kaudu).

2. sammu: registreerimine ja põhimõtete rakendamine osalevate äriühingute poolt

Alates 2013. aasta kolmandast kvartalist saavad äriühingud veebisaidi kaudu vabatahtlikult registreeruda. Allakirjutanud julgustavad ettevõtjaid registreeruma, et saada käesoleva raamistiku sätetest võimalikult palju kasu.

Enne registreerumist peavad äriühingud läbi viima enesehindamise, vaadates läbi oma sisemenetlused selleks, et tagada vastavus põhimõtetele (sealhulgas koolitus, võime osa võtta vaidluste lahendamise võimalustest, kontaktisiku määramine vaidluste lahendamiseks). Registreerumisel peavad äriühingud kinnitama, et enesehindamine on tehtud ning et nad on võtnud tarvitusele vajalikke meetmeid rakendamise ja elluviimise põhimõtetele ja menetlustele vastamiseks, sealhulgas nende nõusolek osaleda mis tahes vaidluste lahendamise võimaluses käesoleva raamistiku sätete kohaselt.

Registreerija(d) (ja vajaduse korral registreeringu tühistaja) peab/peavad kuuluma äriühingu juhatuse ning neil peavad olema volitused siduda kogu äriühing ning selle tütarettvõtted ELis äriühingu struktuurile vastavalt (nt võib juhtuda, et rohkem kui üks juhtkonna esindaja peab registreerumise allkirjastama, kui ühelainsal isikul ei ole vajalikke volitusi või nõutav on ka äriühingu riiklike tütarettvõtete registreerumine). Iga registreerunud äriühing määrab ka ühe kontaktisiku järeelmeetmete, nagu järelevalve jne jaoks. Registreerumist teostavate juhatajate ja kontaktisikute nimed ja tiitlid avaldatakse veebisaidil.

Osalevad äriühingud peavad korraldama ja/või kohandama koolitusi heade tavade põhimõtetele vastavuse tagamiseks. Riiklikke liite ergutatakse välja töötama õppevahendeid (nt e-õpe ja seminarid) selle kohta, kuidas tõsta teadlikkust raamistiku põhimõtetest ja menetlustest, kui nad osaleva äriühinguga lepingu sõlmivad.

Osalevad äriühingud peavad ette valmistama 3. samba all sätestatud vaidluste lahendamise menetluse ja määrama registreerimise hetkel vaidluste lahendamise kontaktisiku.

Vaidluste lahendamise kontaktisik ei tohi sõltuda ärilistest läbirääkimistest ning vastutab vaidluste lahendamisega seonduvate probleemide eest. Vaidluste lahendamise kontaktisik võib erineda eespool nimetatud kontaktisikust.

Registreeritud äriühingud peavad äripartnereid teavitama oma osalusest raamistikus. Äriühingutel on õigus vabalt valida vahendid, kuidas seda teha (nt vastava märke kaudu lepingutes, kirjaliku teatega läbirääkimiste koosolekuruumides).

Registreeritud äriühinguid innustatakse andma avalikku teavet osalemise ja põhimõtete rakendamise kohta (nt äriühingu veebisaidil, väljaannetes jne).

3. sammas: vaidluste lahendamine ja lahenduste leidmine

I. Heade tavade põhimõtete rikkumised

Juhul kui tekib vaidlus hea tava põhimõtte väidetava rikkumise kohta, kohaldatakse järgmisi sätteid. Registreeritud äriühingud peavad oma lepingud läbi vaatama ning vajadusel neid muutma, et teha kindlaks nende vastavus käesolevale raamistikule.

1. Üksikvaidlused

Äriühingutel on vaidluste lahendamiseks järgmised võimalused.

- a. Äriline võimalus: kaebuse esitaja võib teha otsuse pöörduda väidetavas rikkumises süüdistatava äriühingu ärilise hierarhia kõrgema tasandi poole;
- b. Lepinguline võimalus: kaebuse esitaja võib kasutada mis tahes lepingujärgset vaidluste lahendamise mehhanismi.
- c. Asutusesisene vaidluse lahendamine: kaebuse esitaja võib pöörduda väidetavas rikkumises süüdistatava äriühingu vaidluste lahendamise organi poole. Registreeritud äriühingud peavad kehtestama asutusesisese vaidluste lahendamise korra. Kõnealune kord ei tohi sõltuda ärilistest läbirääkimistest,² see peab olema erapooletu ja kiire. Samuti peab see olema sõnastatud viisil, mis kindlustab, et kaebuse esitaja suhtes ei rakendata kaubanduslikke survemeetmeid.

²Registreerumisel võib äriühing esitada põhjenduse, et oma väikseuse tõttu ei saa ta sellist sõltumatust tagada.

- d. Vahendus- või vahekohtumenetlus: Osapooled võivad pöörduda sõltumatu kolmanda osapoole poole vaidluse lahendamiseks kas mittesiduva lahenduse (vahenduse) või siduva otsuse (vahekohtumenetluse) saamiseks. Need valikud eeldavad mõlema osapoole nõusolekut. Kulude jagamine kõnealuse valiku puhul on määratud kindlaks kohaldatavate õigusaktide alusel. Vahekohtumenetlus peaks andma tõhusad kaitsetagatised. Tõendamiskohustus on kaebuse esitajal.
- e. Õigusalluvuslikud meetodid: kaebuse esitaja võib teha valiku tavapäraste õigusalluvuslike meetodite kasuks vastavalt riiklikele eeskirjadele ja reeglitele.

Kaubanduslikud survemeetmed mis tahes äriühingu vastu, kes kõnealuseid mehhanisme kasutab, tähendavad heade tavade põhimõtete tõsist rikkumist ning võivad kogu süsteemi toimimise ohtu seada.

Vaidluste lahendamise mehhanismi valiku teeb kaebuse esitaja, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Kaebuse esitaja võib valida mehhanismi, mis kõige paremini tema vajadustele vastab ning on proportsionaalne, võttes arvesse kulutasuvust ning tõhusust seoses vaidluse laadiga. See tähendab, et äriühingud peaksid eelistatult kasutama võimalust, mis on vähem vastuoluline ning odavam. Vahendus- või vahekohtumenetlus eeldavad mõlema osapoole nõusolekut.

Registreerimisel nõustuvad äriühingud sellega, et põhimõtete rakendamisega seonduvate vaidluste lahendamiseks kasutavad nad nimetatud vahendeid. Sellepärast peavad äriühingud enne registreerimist tegema kindlaks, et nad on valmis osalema mis tahes neist valikutest. Arvatakse, et enamikku nimetatud valikute kaudu lahendatavatest vaidlustest on võimalik lahendada nelja kuu vältel, välja arvatud vaidlused, mis lahendatakse vahendus- või vahekohtumenetluse ja traditsiooniliste õigusalluvuslike meetodite abil.

Õiguskaitsemeetmed, sanktsioonid ja/või karistused, sealhulgas rahaline kompensatsioon tegelike ja tõestatud kahjude hüvitamiseks, heade tavade põhimõtete mittejärgimise eest, sealhulgas kaubanduslikud survemeetmed, määratakse kindlaks kasutatud vaidluste lahendamise võimaluste alusel. Need jõustatakse kohaldatavate õigusaktide alusel.

Asjakohaste riiklike vahendus- või vahekohtumenetlusmehhanismide loetelu on kättesaadav veebisaidil äriühingutele mõeldud viite kaudu. Selle töötavad ühiselt välja Euroopa Komisjon ja käesolevale ettepanekule allakirjutanud isikud 2013. aasta teiseks kvartaliks.

2. Liidetud vaidlused

Juhtimisrühma liige (vt IV peatükk) võib nõuda, et juhtimisrühm analüüsiks vaidlust, mis on seotud põhimõtete tõsise rikkumisega ning mõjutab mitut liiget.

Probleem tuleb juhtimisrühmale ette kanda, tagades kõigi osapoolte anonüümsus ja konfidentsiaalsus (sealhulgas pidades silmas ka kaasatud äriühingute andmeid ning mis tahes konfidentsiaalset teavet ja ärisaladusi).

Juhtimisrühm võtab väidetavas rikkumises süüdistatava äriühinguga ühendust ning võib nõuda temalt vastust konfidentsiaalse protsessi kaudu.

Juhtimisrühm koostab üldise juhendi, mille õigusliku vastavuse suhtes viiakse läbi väliskontroll, kui juhtimisrühm seda vajalikuks peab, ning edastab selle kõigile registreeritud äriühingutele, nagu sätestatud 4. samba lõikes 3. Nii juhendi kui ka teavitamisprotsessi puhul on tagatud anonüümsus ja konfidentsiaalsus.

Juhtimisrühm koostab kirjalikud menetlusreeglid anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks protsessi kõigis etappides, et määrata kindlaks vaidluste põhjendamise ja liitmise viis ning vältida huvide konflikti.

Juhul kui juhtimisrühm leiab protsessi jooksul, et heade tavade mis tahes põhimõtet on vaja tõlgendada, selgitada või edasi arendada, võib ta otsustada nii teha vastavalt 4. samba 3. punkti sätetele.

Allakirjutanud tunnistavad, et riiklik tasand on kõige sobivam vaidluste lahendamiseks ning ergutavad samasuguste menetluste loomist riiklikul tasandil sidusrühmade kaasabil.

Juhtimisrühm tegeleb ainult ELi piiriülese dimensiooniga juhtumitega või riikliku tähtsusega juhtumitega seni, kuni nende lahendamiseks liidetud ja anonüümsel viisil ei ole samaväärset riikliku tasandi võimalust (nt riikliku tasandi sidusrühmade dialoogid). Vaidlusi võib liita ja esitada ainult eri sidusrühmi hõlmava riikliku tasandi juhtimisrühma liige, järgides rangelt konkurentsieeskirju.

II. Protsessiga seonduvate kohustuste rikkumised

Käesolev raamistik sisaldab kohustusi (protsessiga seonduvaid kohustusi), mida registreeritud äriühingud peavad täitma. Selliste kohustuste rikkumised lahendatakse vastavalt järgmistele sätetele:

Alaline kord võimaldab äriühingutel märkida ära need probleemid protsessiga seonduvate kohustustega, mis tekivad seoses registreeritud äriühingutega. Probleemidega tegeleb juhtimisrühm.

Kui äriühing avastab kõrvalekalde (nt veebisaidil nimetatud asutusesisese vaidluste lahendamise eest vastutav kontaktisik on äriühingust lahkunud ning tal ei ole asendajat), võib ta toimida järgmiselt.

- a) Arutada küsimust asjaomase äriühinguga.
- b) Edastada see otse juhtimisrühmale sihtotstarbelise e-posti aadressi kaudu.
- c) Esitada kaebus juhtimisrühma liikmele, kes võib selle arutamiseks esitada juhtimisrühmale, samas hoides kaebuse esitaja identiteedi saladuses.

Juhtimisrühm kaalub, milline on parim viis kaebusega tegeleda proportsionaalsel ja järk-järgulisel viisil. Väiksemate rikkumiste puhul palub asjaomase äriühingu liit äriühingul olukorra lahendada. Kui piisava ajavahemiku jooksul midagi tehtud ei ole, võib juhtimisrühm saata hoiatuskirja. Kui osaline jätkab kohustuste rikkumist, peatatakse osalise tegevus seni, kuni rikkumine on kõrvaldatud. Jätkuvate, ettekavatsetud ja põhjendamata rikkumiste puhul võib juhtimisrühm lõpuks teha otsuse raamistikust väljajätmise kohta. Raamistikust väljajätmisel on suur hoiatav mõju, sest see teeks äriühingule negatiivset reklaami nt veebisaidil avaldamise ja aastaaruande kaudu.

4. samm: vastavuse kontrollimine, edusammude hindamine ja raamistiku väljatöötamine

Järelevalve kuulub juhtimisrühma ülesannete hulka ning toimub igal aastal alates 2014. aasta neljandast kvartalist; vahearuanne esitatakse 2014. aasta teises kvartalis. Järelevalve koosneb kahest osast:

1. Uuring

Viiakse läbi lihtne uuring, et aidata äriühingutel edusamme jälgida; uuring on samuti aluseks vastavuse hindamisel. Uuring ei hõlma raamistiku kohaselt lahendamisele kuuluvate vaidluste sisu. Uuring põhineb teise etapi kolmel osal:

- koolitus;
- vaidluste lahendamise võimaluste kord;
- kommunikatsioon.

Vaidluste lahendamise võimaluste toimimise uuring (teavet töödeldakse hiljem aruandluse eesmärkidel anonüümsetel alustel) koosneb järgmistest osadest:

- riik, äriühingu suurus ja selle osa toiduainete tarneahelas;
- muudele ettevõtjatele esitatud kaebuste arv (vt V peatükki);
- muudelt ettevõtjalt laekunud kaebuste arv (vt V peatükki);
- põhimõtted, mida on väidetavalt rikutud (see võimaldab leida võimalikud nõrkused ja vajaduse mõningaid põhimõtteid ja/või näiteid kontrollida);
- iga vaidluste lahendamise võimaluse abil lahendatud vaidlus(t)e arv;
- raamistikuga rahulolu, sealhulgas kindlustunne seoses kaubanduslike survemeetmete kartusega ja soovitusel olukorra parandamiseks.

Mõõdetakse ka raamistiku mõju ja tulemuslikkust:

- mõju mõõdetaks küsides, kas kaebused põhimõtete rikkumisega seoses uuritud ajavahemikul avaldasid olulisel määral suuremat, võrreldavat või väiksemat mõju äriühingu tegevusele kui eelneval ajavahemikul;
- raamistiku tulemuslikkust mõõdetaks küsides, kas raamistik oli samal ajavahemikul aidanud tegeleda kaebustega paremal, võrreldaval viisil või oluliselt halvemal viisil kui eelneval ajavahemikul.

Iga-aastane järelevalve toimuks kõigi registreeritud äriühingute kohta tehtava kohustusliku uuringu vormis. Iga äriühing, kelle registreerimine hõlmab rohkem kui üht riiki, tagab, et tema registreerimisega kaetud riiklik tütarettvõtja vastab uuringu küsimustele riiklikul tasandil igas ELi liikmesriigis, kus ta tegutseb.

Uuring viiakse läbi internetis ning selle tulemused saadetakse erapooletule vahendajale, kes on ametisse nimetatud juhtimisrühma poolt (vt IV jaotist) ning kelle suhtes kehtivad ranged konfidentsiaalsuse ja õigusabi konfidentsiaalsuse eeskirjad. Erapooletu vahendaja edastab anonüümsed vastused juhtimisrühmale, kes selgitab välja koondtulemused ja esitab need sobival

kujul. Juhtimisrühma liikmetel on vabad käed oma liikmete (sealhulgas registreerimata äriühingute) küsitlemisel seoses süsteemi toimimisega ning võivad sel alusel anda oma osa iga-aastases aruandluses. Nad peaksid vastavast kavatsusest teavitama juhtimisrühma teisi liikmeid ning eelistatavalt koostama oma uuringu teistega ühilduval viisil, et hõlbustada hindamist ja kooskõlastada tulemusi.

2. Iga-aastane aruandlus

Juhtimisrühm koostab aastaaruande, mis sisaldab tulemusi, järeltulemusi ja raamistiku parandamise soovitusi. See hõlmaks eraldi aruannete esitamist ELi tasandil ja riikide kaupa. Juhtimisrühm võib aruande koostamise tellida mujalt. Iga-aastane aruandlus hõlmab järgmist:

- uuringu tulemused (vt punkt 1);
- juhtimisrühma tegevuse aruanne, sealhulgas protsessiga seonduvate kohustuste täitmine, olulised sanktsioonid ja põhimõtete igasugune võimalik tõlgendamine ning näited nende rakendamise juhtnööridest.

Juhtimisrühm esitab aastaaruande esialgsed tulemused ning arutab neid Euroopa Komisjoniga enne lõppversiooni sõnastamist.

Aasta järelevahtemeetmete tulemused edastab juhtimisrühm avaliku teabena ning jagatakse Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendiga. Riiklike liite, avaliku sektori asutusi ja äriühinguid innustatakse uuringu tulemusi levitama.

Pärast aastaaruande avaldamist viib juhtimisrühm läbi raamistiku hindamise, mis lõpetatakse 2014. aasta kolmandaks kvartaliks.

Kui raamistik leitakse olevat toimiv, soovatakse vajadusel lihtsamaid kohandusi.

Kui mitte, teeb juhtimisrühm otsuse, kas anda raamistikule uus kuju või see lõpetada. Viimasel juhul võib juhtimisrühm otsustada teha koostööd selle tagamiseks, et kehtestatakse toimiv ELi raamõigusakt.

3. Põhimõtete tõlgendamine ja arendamine

Iga-aastase aruandluse käigus kontrollib juhtimisrühm saadud kogemustest lähtuvalt mis tahes vajadust põhimõtete tõlgendamise või arendamise järele ning näiteid nende rakendamise juhtnööridest, loomata seost ühegi reaalse vaidlusega.

Juhtimisrühma liikmed võivad igal ajal tõstatada küsimusi seoses põhimõtete rakendamise ja/või tõlgendamisega konkreetsete juhtumite põhjal eesmärgiga põhjendada vajadust suuniste järele. Äriühingute andmeid ei avalikustata. Juhul kui leitakse, et selliseid suuniseid on vaja ja juhtimisrühm lepib niimoodi kokku, avaldataks need veebisaidil ja edastaks kõigile asjaosalistele. Äriühingud peaksid suuniseid põhimõtete tõlgendamisel arvesse võtma. Tõlgenduse või suuniste puhul ei avaldataks ühegi osapoole nime, need peaksid mõjutama üksnes tulevikku, neil puuduks tagasiulatuva mõju ning mõju käimasolevatele vaidlustele.

IV. Juhtimine

Juhtimise tagab juhtimisrühm, mis esindab kogu toiduainete tarneahelat. Juhtimisrühma koosseis kajastab tarneahela eri huvirühmade huve. Iga huvirühma esindajate arv kajastab konkreetse rühma huvide erinevust. Äriühingute esindajaid juhtimisrühma ei nimetata, et vältida huvide konflikte. Huvirühmad ning esindajate maksimaalsed arvud on järgmised:

- põllumajandustootjad ja põllumajandusühistud: 4³
- põllumajandustoodete kokkuostjad: 1
- toiduainete- ja joogitööstus: 4
- kaubamärgid: 1
- jaemüük: 4
- nn läbiv rühm, kus on esindatud VKEd: 1

Otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja konsensuse saavutamiseks tehakse kõik, mis võimalik. Kui otsuse vastuvõtmist takistab mõni vastuväide, märgitakse see protokollis. Huvide konfliktide vältimiseks koostatakse ranged eeskirjad.

Juhtimisrühm töötab range salastatuse ja anonüümsuse tingimustes ning koostada tuleb asjakohane töökord ja konfidentsiaalsusleping.

Allakirjutanud tunnistavad, et riiklik tasand on vaidluste lahendamiseks ja süsteemi juhtimiseks kõige sobivam ning ergutavad seetõttu tarneahela eri etappide (esmatootmine/tööstus/jaemüük) vahelise võrdse esindatuse põhimõtetel baseeruvate, sarnaste struktuuride loomist riiklikul tasandil.

Komisjon võtab aktiivse järelevalvaja rolli. Juhtimisrühm esitab oma töö tulemuste ja järelduste kohta aruanded Euroopa Komisjonile, et tagatud oleks usaldusväärsus ja läbipaistvus. Komisjonil on võimalus anda juhtimisrühmale soovitusi süsteemi toimimise kohta. Komisjon ei võta osa individuaalsete või liidetud vaidluste lahendamisest.

V. Tulemusnäitajad

Raamistiku tõhususe kontrollimiseks luuakse tulemusnäitajad. Vahearuande raames hinnatakse tulemusnäitajaid edusammude jälgimiseks ning parandusmeetmete võtmiseks, kui seda vajalikuks peetakse.

Tulemusnäitajad on järgmised:

³Kohad reserveeritakse ühingutele, mis esindavad põllumajandustootjaid ja –ühistuid juhul, kui nad raamistikuga liituvad.

1. Registreerunud äriühingute piisav määr

Loetelu äriühingutest, mis on määratletud käibe või müüginäitajate alusel, on välja töötatud nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. ELi ja riiklike tasandite jaoks kavandatakse kõnealusest loetelust registreeritud äriühingute minimaalne piirmäär pärast üht või kaht aastat alates registreerimise avamisest.

Registreeritud VKEde arvu jälgitakse ning juhtimisrühm viib läbi hindamise ülevõtmisel tehtud edusammude kohta.

2. Nelja kuu jooksul lahendatud kaebuste arv kasutatud lahendamiseviisi alusel

Juhtimisrühm analüüsib muu hulgas esitatud kaebuste arvu, kasutatud lahendamiseviise ning nelja kuu jooksul lahendatud kaebuste arvu.

3. Raamistiku mõju (vt III peatükk, 4. sammas)

4. Raamistiku tõhusus (vt III peatükk, 4. sammas)

2., 3. ja 4. tulemusnäitaja puhul on keeruline määrata eesmärgi *a priori* enne teatava kogemuse omandamist raamistikuga seoses.

VI. Seos praegu kehtivate riiklike eeskirjade ja reeglitega, muud vabatahtlikud skeemid ja piiriülene mõju

Allakirjutanutel ei olnud piisavalt teavet või ajavaru, et põhjalikult analüüsida riiklikul tasandil praegu kehtivaid eeskirju ja reegleid, mis võivad praeguse raamistikuga kattuda.

Olemasolevast teabest lähtudes ning teoreetilist perspektiivi silmas pidades jõudis sidusrühmad järgmistele järeldustele:

1. Riiklikud eeskirjad ja reeglid on käesoleva raamistiku ning seotud põhimõtete ja heade tavade näidete suhtes ülimuslikud. Käesoleva rakendamise ja elluviimise raamistiku eesmärk on täiendada kehtivaid eeskirju ja lahendusi siis, kui muid mehhanisme ei eksisteeri.
2. Kui riiklike eeskirjade ja reeglitega on ettevõtjatele juba nõudmised seatud käesoleva raamistiku ulatuses, on kõnealused eeskirjad ja reeglid ülimuslikud sel määral, mil nad katavad samu nõudeid.
3. Kuna tegemist on vabatahtliku raamistikuga, võivad äriühingud teha valiku võtta sellekohased eeskirjad vastu olenemata sellest, kas riiklikud eeskirjad eksisteerivad või mitte või kas kehtivad rangemad või leebemad eeskirjad.

Kooskõlas vastastikuse tunnustamise ja subsidiaarsuse põhimõtetega võivad vabatahtlikud skeemid (nii riiklikud kui rahvusvahelised) taotleda juhtimisrühmalt nende skeemide tunnustamist käesoleva raamistikuga vastavuses olevana. Äriühinguid, mis vastavad kõnealusele skeemile (riiklikule või rahvusvahelisele), käsitatakse sel juhul ka käesolevale raamistikule vastavatena. Siiski peaksid nad ametlikult registreeruma ja täitma olenevalt asjaoludest mis tahes täiendavaid nõudeid.

Kehtivad eeskirjad, mida kasutatakse lepingu suhtes kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks, ei mõjuta eeldatavalt käesolevasse raamistikku lisatud vaidluste lahendamise võimalusi. Piiriülese vaidluse puhul määratakse vaidluse lahendamiseks vajalikud õigusalluvuslikud aspektid (nt koht, menetluseeskirjad jne) kindlaks ärisuhtele kohaldatavate õigusaktide alusel.

Juhtimisrühm kontrollib, kas kõnealuse küsimuse puhul on vaja võtta vastu mõni spetsiaalne eeskiri, võttes arvesse eri faktoreid nagu äriühingu suurus või kultuurilised iseärasused, pärast raamistiku kehtestamist.

VII. Rahastamine

Allakirjutanud leiavad, et raamistiku rahastamiseks ei ole vaja sihtotstarbelist rahastamist. Käesoleva raamistiku kohase konkreetse ülesande eest vastutavad asutused, liidud ja äriühingud rahastavad seda eeldatavalt ise ning võimaluste piires omaenda ressurssidest. Eelarve koostatakse 2013. aasta esimeseks kvartaliks.

Igal juhul hallatakse raamistikku säästlikult, et vähendada kõigi osalejate koormust.

VIII. Kavandatava raamistiku hindamine

Kõrgetasemeline foorum volitas oma 29. novembri 2011. aasta kohtumisel sidusrühmade tuumiku esitama heade tavade põhimõtete rakendamise ja elluviimise raamistiku toiduainete tarneahela vertikaalsete suhete puhul.

Tol ajal tõi volinik Michel Barnier välja kriteeriumid, mida raamistiku puhul tuleks arvesse võtta.

Allakirjutanud leiavad, et kasuks tuleb nende põhjuste nimetamine, miks nende meelest käesolev ettepanek kõnealuste kriteeriumidega kooskõlas on. See toiming on kasulik ka ettepaneku aluseks oleva loogiliste kaalutluste paremaks mõistmiseks.

1. Tõhusus

Raamistik sisaldab lihtsaid, praktilisi ja selgeid eeskirju, mis võivad tõsta teadlikkust äriühingute seas ja võimaldavad neil vertikaalsetes suhetes tõhusalt kohaldada heade tavade põhimõtteid. Kuna tegemist on vabatahtliku raamistikuga, võimaldab ettepanek äriühingutel kohandada sisemenetlusi viisil, mis teeb kõige paremini võimalikuks raamistikku järgida, pidades muu hulgas silmas ka osalemist vaidluste lahendamise võimalustes, koolitumist ja teavet äripartneritele. Lõppeesmärgina peaks see aitama jõuda tõelise kultuurinihkeni, mille kohaselt oleksid õiglasel viisil ja vaidluste lahendamine osa tavapärasest ettevõtlusest.

2. Kulutasuvus

Käesolev ettepanek sisaldab kulutõhusaid meetmeid, millega ettevõtjad peaksid hakkama saama.

Rakenduskulud on viidud miinimumini. Sihtotstarbelist rahastamist vaja ei ole, sest raamistik põhineb eri sidusrühmi ühendaval platvormil, mille üle tehakse avalikku järelevalvet.

3. Tõhus kontroll

Raamistiku järelevalve ja hindamise tagab eri sidusrühmi ühendav platvorm, milles on esindatud erinevad huvid läbi kogu toiduainete tarneahela. Kuigi see juhtimisrühm ei ole "sõltumatu" organisatsioon kui selline, tagatakse tõsiasjaga, et ta kohustub töötama rangete konfidentsiaalsus- ja anonüümsuseeskirjade kohaselt ning esindatud on erinevad huvid, järelevalve ja hindamise erapooletus.

Lisaks on ELi tasandi avaliku sektori asutustel avaliku järelevalve teostaja roll tagamaks, et juhtimine on tulemuslik ja läbipaistev. Käesolev ettepanek ei mõjuta poliitikakujundajate õigust mis tahes ajal kasutada vajaduse korral seadusandlikke meetmeid.

4. Läbipaistvus

Läbipaistvus on tagatud käesolevas ettepanekus esitatud mitme teavitamis- ja avaldamisnõude abil ning avalikkuse pideva tähelepanu abil ELi institutsioonide kaudu.

Lisaks hinnatakse raamistikku lühikese ajavahemiku jooksul ka vastavalt eelnevalt kokkulepitud tulemusnäitajatele. See tähendab, et hindamine viiakse läbi objektiivselt mõõdetavate kriteeriumide alusel.
